

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.304.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr K10INT3291 Pana Posła Ireneusza Rasia, w sprawie alimentów wypłacanych z funduszu alimentacyjnego, proszę przyjąć poniższe informacje.

Do właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej należy realizowanie, na podstawie ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wsparcia materialnego dla niektórych osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji prowadzonej przez komorników sądowych. Osoby te mogą liczyć na pomoc państwa w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przyznawanych po spełnieniu kryteriów wskazanych w ustawie.

Jednym z podstawowych warunków uzyskania prawa do otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest spełnienie kryterium dochodowego, wynoszącego obecnie 1209 zł netto na osobę w rodzinie. Świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Osobie uprawnionej świadczenie przysługuje do ukończenia przez nią 18 roku życia albo, w przypadku gdy kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia 25 roku życia. Jeśli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, prawo do pobierania świadczenia przysługuje jej bezterminowo.

Kryterium uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego było w ostatnich latach kilkakrotnie podnoszone (w 2019 r. i 2020 r.) Następnie, na podstawie ustawy z 24 czerwca 2021 r. o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny (Dz. U. z 2021 poz. 1162), wprowadzony został stały mechanizm wzrostu kwoty kryterium dochodowego, uprawniającego do otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kryterium dochodowe podlega co 3 lata zwiększeniu o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy, skumulowany wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę (kwota kryterium dochodowego przeliczana będzie co 3 lata w taki sposób, że jej wysokość będzie wynosiła tyle, ile wynosiłaby, gdyby waloryzacja o procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę przeprowadzana była co roku). W styczniu 2023 r. przeprowadzona została po raz pierwszy waloryzacja kwoty kryterium dochodowego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o nowe zasady. Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 19 stycznia 2023 r. (M.P. 2023 poz. 121), od 1 października 2023 r. kwota kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 1209 zł.

Dodatkowo, obok podwyższenia samego kryterium dochodowego, począwszy od 1 października 2020r., przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

wprowadzono tzw. Mechanizm złotówka za złotówkę”. Polega on na tym, że przekroczenie przez osobę uprawnioną progu dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie skutkuje utratą przez nią prawa do świadczeń, ale wypłacana w ich ramach kwota ulega pomniejszeniu o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego.

Należy zwrócić uwagę, że celem regulacji zawartych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie jest przejęcie przez budżet państwa obowiązku rodziców polegającego na wywiązywaniu się z alimentów na rzecz dzieci, tylko udzielenie niezbędnego wsparcia osobom uprawnionym do alimentów, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej.

W opinii Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej sposobem walki ze zjawiskiem niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego jest przede wszystkim poprawa egzekucji alimentów. Natomiast poziom tej egzekucji zależy przede wszystkim od skuteczności działań organów egzekucyjnych - komorników sądowych. Kwestie związane z samym kształtem przepisów dotyczących egzekucji orzeczeń sądowych, zawarte w ustawie Kodeks postępowania cywilnego oraz w ustawie o komornikach sądowych, w tym związane z przepisami regulującymi egzekucję orzeczeń dotyczących alimentów, należą do właściwości Ministra Sprawiedliwości.

Obecnie, w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej trwają prace nad przygotowaniem projektu ustawy zmieniającej ustawę z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993). Projekt zakłada podwyższenie maksymalnej wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 100%, z kwoty 500 zł miesięcznie do 1000 zł miesięcznie.

Aktualnie maksymalna wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest niezmienna od początku obowiązywania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, czyli od 2008 r. Nie ulega wątpliwości, że od momentu wprowadzenia świadczeń z funduszu alimentacyjnego znacznie wzrosły koszty życia, co powinno znaleźć uzasadnienie w kwotach alimentów na rzecz dzieci od rodziców, jakie mogą zostać, na gruncie ustawowym, ustalone przez sądy. Tym samym, uzasadnione jest dostosowanie maksymalnej wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego do obecnych potrzeb osób uprawnionych do alimentów. Ponadto proponowana zmiana jest zgodna z oczekiwaniami wyrażanymi przez rodziny z dziećmi, w tym osoby samotnie wychowujące dzieci, będące w trudnej sytuacji finansowej w związku z nieskuteczną egzekucją zasądzonych od drugiego rodzica alimentów. Podwyższenie maksymalnej wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego po raz pierwszy będzie miało zastosowanie od okresu świadczeniowego, który rozpocznie się 1 października 2024 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów został wpisany do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD42.

Jednocześnie należy wskazać, że każda rodzina - w tym ta, której członkowie są uprawnieni do świadczeń z funduszu alimentacyjnego - może korzystać także z innych świadczeń na rzecz rodziny, w szczególności powszechnego wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego z programu „Rodzina 800+”, programu „Dobry start”, a także, pod warunkiem spełnienia warunków ustawowych, wsparcia przewidzianego w ustawie z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 323). Ponadto 12 czerwca

2024 r. opublikowana została ustawa z 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858), która w sposób znaczący poprawi sytuację rodziców małych dzieci.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/